

Afdeling	: R&E - Algemeen	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Roy Thijssen (0495-575604)	DJ-1907271
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	Zaaknummer: 1894629
		Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Adaptatiepaden strategie buitengebied.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de studie Adaptatiepaden voor het buitengebied gemeente Weert.
2. Weert-Zuid, Altweerderheide en Boshoven als pilot gebieden aan te wijzen voor een verdere uitwerking.
3. Kennis te nemen van de toegekende Interreg subsidie van € 54.000,-.
4. Instemmen met de financiering van de eigen bijdrage van € 5.950,- uit het beschikbare budget klimaatadaptatie.

Inleiding

Met het oog op klimaatverandering, waterkwaliteit, de ontwikkelingen rondom natuur en de bijbehorende onzekerheden lijkt het huidige landgebruik eindig te zijn. Deze onzekerheid is aanleiding om een adaptatiepaden kaart te maken en om de strategie voor de komende jaren vorm te geven. Keuzes en verandering van de inrichting van het buitengebied vraagt om aanpassing van betrokkenen.

Om dit met elkaar te verkennen, is het opstellen van een adaptatiestrategie een oplossing. Met adaptatiepaden worden mogelijke toekomstbeelden van het buitengebied in beeld gebracht. Knelpunten door bijvoorbeeld klimaatverandering leiden tot andere keuzes en daarmee andere mogelijke toekomstbeelden. Met adaptatiepaden kunnen veranderingen bespreekbaar en inzichtelijk worden gemaakt.

Met deze pilot willen wij in Weert ervaring opdoen met het opstellen van adaptatiepaden. Met het rapport wat er ligt is de basis gelegd. Echter beschrijft het rapport het adaptatiepad voor het gehele Weerter buitengebied. Door drie deelgebieden aan te wijzen wordt er per landschapstype een adaptatiestrategie uitgewerkt. De volgende drie deelgebieden (zie bijlage) worden aangewezen:

1. Weert-Zuid (stadsrandzone, agrarisch gebied rondom Dijkerpeel);
2. Altweerderheide (Beekdal Tungelroysebeek);
3. Boshoven (gebied tussen de spoorlijn en Eindhovenseweg)

Weert, 14 december 2022	S		B	W	W	W	W	W
	AV		RV	MvdH	WvE	SW	LS	MF
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 14 februari 2023

Nummer: 6

De secretaris,

Beoogd(e) doel(en)

1. Het bespreekbaar maken van veranderingen;
2. De opgestelde adaptatiepaden kaart, ruimtelijk door te vertalen voor het buitengebied van Weert. (Omgevingsvisie);
3. Ervaring op te doen met het opstellen van een adaptatiestrategie voor een gebied;
4. Inwoners en ondernemers in het buitengebied duidelijkheid bieden.

Te behalen resultaten

Duidelijkheid bieden aan inwoners en ondernemers in het buitengebied. Hun bewust maken van de opgaven en transities die er zijn en welke bijdrage zij hier aan kunnen geven. Daarnaast levert het de overheidspartijen mogelijk nieuwe inzichten op.

Uit te voeren activiteiten

Het ruimtelijke doorvertalen van de adaptatiepaden in drie pilotgebieden.

Stappen:

1. Inventarisatie met experts;
2. Ontwerpend onderzoek met experts en stakeholders uit de pilotgebieden;
3. Uitwerking en rapportage.

Argumenten

1.1 Inzicht in de mogelijkheden voor een duurzame en toekomstbestendige inrichting

Het buitengebied van Weert is door zijn ligging op de hoge zandgronden en de aanwezigheid van beekdalen kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering. Het huidige landgebruik bestaat, naast bebouwde gebieden, grotendeels uit landbouw en natuur. Met deze pilot zetten we de eerste stappen naar een klimaatrobuuste inrichting voor het buitengebied van Weert. Het resultaat van deze pilot is een antwoord op de gevolgen van klimaatverandering voor het gebied en speelt in op de onzekerheden van de mate en snelheid van klimaatverandering door adaptiviteit in te bouwen.

2.1 Is een nieuw instrument waarmee de koers per gebied onderzocht en bepaald kan worden

Deze methodiek is een nieuw instrument om gezamenlijk met stakeholders uit het gebied de dialoog aan te gaan en routes te verkennen. Dit instrument kan ons helpen deze complexe materie eenvoudig te presenteren aan de hand van een routekaart.

2.2 Draagt bij aan de doelen van het rijk

Het rijk werkt via een aantal programma's, waaronder het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de deltaplannen, aan een aantal doelen. Denk aan doelen rondom de thema's stikstof, waterkwaliteit en klimaat. Met deze pilot brengen wij de opgaven en maatregelen voor Weert in beeld.

2.3 Draagt bij aan bewustwording en duidelijkheid aan de inwoners en ondernemers in het buitengebied

Met adaptatiepaden worden mogelijke toekomstbeelden van het buitengebied in beeld gebracht. Het geeft stapsgewijs weer hoe een gebied toekomstbestendig kan worden ingericht. Dit kan tot op landschapstype worden bepaald. Dit kan een agrarische ondernemer inzicht geven ten aanzien van zijn persoonlijke keuzes:

1. Doorontwikkelen;
2. Omschakelen;
3. Stoppen of verplaatsen.

2.4 Levert maatregelen op voor het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG)

Deze pilot levert concrete maatregelen op voor het LPLG. Waarmee we als gemeente Weert aanspraak kunnen maken op middelen en instrumenten uit het programma.

2.5 De pilotgebieden zijn representatief voor de hele gemeente

In de kern wordt het buitengebied opgedeeld in vier soorten gebieden:

1. De Natura2000-gebieden;
2. Agrarische gebieden;
3. Gebieden met kwetsbare natuur;
4. Overgangsgebieden rondom Natura2000-gebieden.

De drie pilot gebieden focussen op het agrarische gebied (Weert-Zuid), gebieden met kwetsbare natuur (Altweeterheide) en overgangsgebieden (ten noorden van Boshoven). Dit zijn tevens de gebieden met de grootste uitdagingen op het gebied van klimaatadaptatie, stikstof en waterkwaliteit.

2.6 Vanuit de dialoog wordt een set met maatregelen bedacht als gezamenlijke keuze voor landgebruik in het buitengebied

De maatregelen kunnen we niet als overheid alleen bedenken. Experts uit het gebied zijn daarbij nodig. Denk hierbij aan de ondernemers uit de betreffende deelgebieden, belangengroepen, inwoners, het waterschap en terrein behorende organisaties. Gezamenlijk en integraal vanuit ieders belang wordt er gekeken naar het gebied en de benodigde maatregelen. Door in dialoog te gaan wordt er een toekomstbeeld geschetst voor het betreffende deelgebied.

2.7 Dit draagt bij aan bewustwording en begrip voor elkaar

Door de dialoog aan te gaan met elkaar ontstaat er begrip voor elkaar. Begrip kan uiteindelijk leiden tot draagvlak bij de betrokken partijen. Maatregelen bedenk je samen met respect vanuit ieders achtergrond.

3.1 Dit bedrag is nodig om het proces uit te voeren

Dit proces wordt begeleid door ingenieursbureau Sweco. Zij brengen kennis en expertise in over het instrument adaptatiepaden. Sweco voert mede de gesprekken en levert een rapportage op. Zie financiële paragraaf voor de onderbouwing.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Het rapport is te algemeen en te abstract

Het rapport is beschreven voor het gehele buitengebied van Weert. Het is een eerste verkenning geweest met de methodiek adaptatiepaden. Met dit rapport kan geen adaptatiepad per gebied of per ondernemer worden opgesteld, daarvoor is het te algemeen. Een verdiepingsslag is nodig.

2.1 Niet alle landschapstypes worden nu uitgewerkt

Er is gekozen voor een drietal pilot gebieden gekoppeld aan een landschapstype. In de praktijk bestaat de gemeente Weert uit meerdere landschapstypes. Ieder landschapstype kent zijn eigen kenmerken en uitdagingen. Er is nu gekozen voor de meest voorkomende landschapstypes.

2.2 We kunnen onze ambities niet realiseren

Zonder een concreet maatregelenpakket kunnen wij geen aanspraak maken op de middelen uit het LPLG of uit andere programma's. Zonder middelen kunnen we onze Weertse ambities niet realiseren.

3.1 In de praktijk leidt de vernieuwende aanpak niet tot het gewenste resultaat

Het betreft hier een pilot. Tot op heden is er alleen ervaring opgedaan met overheidsinstanties. In deze fase worden ook andere stakeholders, niet zijnde overheid, betrokken. Deze pilot zal duidelijkheid geven of het gaat werken in de praktijk.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Projectsom: (ingediend voor subsidie)	€ 59.950,-
Verplichte bijdrage aan technische ondersteuning en communicatie van coördinerende organisatie	-€ 4.856,-
Eigen bijdrage (10% projectsom)	-€ 5.950,-
Subsidiebedrag netto	€ 49.144,-

De eigen bijdrage ad. € 5.950,- wordt betaald uit de budgetpost klimaatadaptatiemaatregelen (prio 19) grootboeknummer 00794, cat.nr. 43200, specificatie 61669. Door Interreg wordt gefinancierd: € 49.144,- + € 4.856,- = € 54.000,-.

Overleg gevoerd met

Intern:

Werner Mentens (R&E, beleidsadviseur groen, natuur en landschap), Marcel Janssen (R&E, beleidsadviseur klimaatadaptatie), Hans Corsten (R&E, agrofood/buitengebied), Dirk Kusters (communicatieadviseur), Mia Aerdts, (financiën)

Extern:

██████████ (projectleider deelgebied de Peel voor het LPLG van de provincie Limburg) en ██████████ (LLTB)

Participatie

Op basis van de locatie worden de stakeholders bepaald. Het gaat hierbij om ondernemers en belangenvertegenwoordigers uit het gebied. Denk hierbij aan Waterschap Limburg, provincie Limburg, terrein beherende organisaties, belangengroeperingen en wijk- en dorpsraden.

Communicatie

Communicatie verloopt via het project en wordt als pilot onder het LPLG gehangen. Het communicatieplan moet nog worden opgesteld.

Planning

De werkzaamheden worden in het eerste halfjaar van 2023 uitgevoerd.

Evaluatie

De rapportage inclusief de ervaringen worden gedeeld met het college.

Bijlagen

1. Adaptatiepaden voor het buitengebied gemeente Weert.
2. Overzichtskaart met de drie pilot gebieden.